

NÉPSZOKÁSOK

**Az emberi élet fordulóihoz
kapcsolódó népszokások**

HÁZASSÁG

A székely lakodalom, a perefernum, leánykérés (jegyváltás), a lakodalom lefolyása

A székelyeknél a legénykor a 16 évtől és a leánykor 15 évtől kezdődik. Úgy a fiú, mint a lány kezd ebben a korban táncba el-eljárogatni. Már a fiú és a leány is megkeresik a hozzá illő párjukat. Nem történik hamar, időt veszen magának, hogy a választottjának mindenféleképp megismerje jellemét, erkölceit, esztendeig, sőt tovább is eljár hozzá guzsalyosba vagy vizitába, ahol társalognak, mulatoznak, sétálnak vasárnap délutánonként, együtt mennek mindenhová, alig várják, hogy találkozhassanak.

Miután megismerkednek, és már a szülők is tudják, úgy a fiú, mint a leány egymás közt elszánják magukat a házasságra, akkor közlik a szülőkkel, hogy ők egymáséi akarnak lenni.

A szülők kedvező válasza után a rokonságnak is tudtára adják a dolgot. Mielőtt a kikérés megtörténne, azelőtt háztűznézőbe mennek egymáshoz, vagyis a szülők ismeretsége ez. A leánynál mindent megnéznak, milyen a leány, hogy mozog, hogy fogadják, kivallassák, hogy miye van, megnézik a szőteményét is. Ilyenkor a leányos háznál jól felkészülnek, jól megkínálják a vendégeket.

Mikor hazatérnek, mindent elmondanak, hogy mit láttak és hallottak. Megjegyzem, hogy a rokonságból mennek háztűznézőbe.

[Leánykérés]

Ezután jön a leánykérés vagy az eljegyzés, a fiú már beszerezte a gyűrűket, és viszik magukkal, mert ezt kívánja a leány becsülete. Itt az eljegyzésen a legény leköti magát a leánynak, s már máshova nem mehet guzsalyosba. Ha véletlenül a leány megtudja, hogy még jár ezután is máshová, akkor úgy a leány többé nem fogadja a legényt.

Az eljegyzésen jelen vannak a legény szüleivel közeli rokonai, akik megkérik a leányt, és átnyújtják a gyűrűt úgy a leánynak, mint a fiúnak. Ezzel megtörténik a mátkaság vagy a jegyváltás. A legény pénzt ad, a leány kendőt ad mátkájának. Következik a kis lakoma, meg is határozzák az esküvő napját is. Az esküvő napja előtt egy héttel kb. összeírják a perefernumot, a mit a menyasszony majd magával fog vinni.

Az írás legtöbbször este szokott történni, ide a vőlegény szülei, a násznagy és a vőfély is szokott menni. Mielőtt megkezdzenék, megkínálják, hisz ez a székely szeretet, és majd a vőfély szót kér és így adja elé:

1.

[A portéka összeírása]

Tisztelt házigazda és tisztelt vendégek
 a mi vőlegényünk N.N. általam kéreti,
 hogy mátkája ágyát adják által neki
 ha megegyezhetnénk mi a portékára
 gondolom, hogy nem lesz százezer az ára,
 ha pedig nem tudnánk megegyezni könnyen,
 majd a vőlegényünk elviszi azt ingyen,
 de hát nem akarjuk kegyelmetek kárát,
 a tőnek és cérnának megadjuk az árát.

És akkor aztán megkezdik az összeírást, olyan formán, hogy két részre állnak: a vőlegény részéről valók a vevők és a menyasszony részéről valók az eladók, és így kialakíthatják az árát mindennek, úgy írják össze, azután reggelig mulatnak. (Ha a vőlegénynek nem tetszik a hozomány, úgy elmarad minden.)

[Az esküvő napja]

Két vőfélyt küldenek el felpántlikázott pálcákkal a meghívott személyekhez.

2.

[Meghívás a lakodalomra]

Dicsértessék a Jézus Krisztus.

(az egyik vőfély kezdi)

Az Isten áldása szálljon ezen házra
 és a benne lakókra,
 tisztelt házigazdánk és gazdasszonyunk
 kegyelmetekhez van kettőnknek szólásunk.

N. N. társammal mi követek vagyunk
 a kik N. N. nevében szólunk,
 ki fiának lakodalmát tartja ezen a napon

(Itt megnevezik a napot és az órát is.)

és tisztelettel kéreti általunk kegyelmeteket,
 hogy a lakodalmon szíveskedjenek megjelenni,

tehát vegye szívesen ezen meghívásunk
ezzel egyetemben azon óhajtásunk,
hogy a lakodalmon kedvére mulassanak,
hogy ezután is jó barátok maradhassanak.

(Így mindenkit meghívunk.)

*Van nagy készülődés, szakácsnék kettő is forgolódik, van is kinek,
mert ilyenkor kb. 100–150 személy asztalhoz ül. Kürtöskalács, sütés,
tészták, disznó vágás stb. A kitűzött nap összegyűlnek mind a két részen
a meghívottak, már a menyasszony izgalmasan várja a párját, de előbb
a vőfély elbúcsúztatja a fiút is.*

3.

A vőlegény búcsúja

A vőlegény helyett emelem szavamat,
Hagyjátok el kissé a szép nótákat.
Ne húzzátok, mert a szívnek érzése
Nagyobb most, mint ama hegedű zengése

[Az apjától]

Jó Atyám tehozzád szól ajkam,
Ki hú szeretettel voltál én irántam
Mint édes gyermeked szárnyad alatt voltam
Most egy kedves társát megajándékoztattam.

Akit velem együtt gondod alá bírok
Hogy minket halálodig atyailag gondozz
Mert nem kell tapossunk egymás közt sok sarat
Hisz csak a legény megy, a fiú itt marad.

[Az anyjától]

Kedves szülőanyám hát neked mit szóljak
De búcsúzni tőled éppen nem akarok
De, hogy átváltozom szívem mégis dobog
Köszönöm szívemből hív gondozásodat.

Hogy engemet a világra hoztál
És idáig híven neveltél, gondoztál
Gondozásod alatt távol megmaradok
Mert halálig neked szolgálni akarok.

Engedje az Isten, hogy mi békeességben
Együtt élvén veled friss jó egészségben
Mint édes gyermekeid szolgálhassunk híven.

Testvérektől

Kedves testvéreim tőletek búcsúszom
Szívemből én nektek ezeket kívánom
Mennyi csillag ragyog fent a magas égen
Annyi áldásával áldjon meg az Isten.

Legényektől

Kedves legény társaim, ifjú barátaim
Kikkel ezidáig töltöttem napjaim
Köszönöm szívemből jó voltaitokat
Köszönöm édesim barátságaitokat.

Sok boldog napokat időztem köztetek
Nagyon szépen kérlek el ne feledjete
Most égi atyánknak reám szállt áldása
Beteljesedett a szívem kívánsága.

Drága menyasszonyom édes hites párom
Lesz már főörömöm egész boldogságom
De azért titeket is feledni nem foglak
Jó barátaimnak síromig megtartlak.

Örvendeztetek hát jelen menyeközömnek
Hogy kívánságaim teljesedve lőnnek.

4.

Felhívás

[Hívás a menyasszonyi házhoz]

Kedves vendégeink! induljunk el rendbe
Teendőink sorra, hogy legyen meg kezdve
Vőlegény urunknak van egy kedves párja
Aki már őtet rég, hogy készen várja

Mennyünk el tehát és hozzuk el azt a szép virágot
Aki az ő szívéen sebet vágott.
Rendes szokás szerint megyünk a menyasszonyos házhoz
Két szerető szívet adassunk egymáshoz

Azután elmegyünk együtt a templomba
Hogy az áldás legyen reájuk elmondva

Annak végeztével hazajövünk szépen
A szakácsnékkal is összebeszéltem
Azt mondta, hogy ám nem maradunk majd kint az udvaron
Alighanem lesz egy kis jó lakodalom.

A vőlegényháznál befejezve mindent, szép rendben elmennek a menyasszony házához, ahol már összegyűlve várják, néha ha szép idő van gyalog, de legtöbbször inkább kocsin, és ahogy megérkeznek a menyasszony házához, akkor a vőfély bemegy, és bekéri a vendégeket. Mert addig nem mehetnek be, míg a házigazda, vagy annak megbízottja be nem engedi.

5.

[A vőfély beköszöntése a menyasszonyi házba]

Szerencsés jó napot adjon az Isten *(megkérdezi, hogy ki legyen ezen háznak prefikált gazdája, és tiszteletadás után megint így szól a vőfély)*. Igen tisztelt házigazda az önök becses engedelme folytán bátorkodtunk ezen házat felkeresni, mivel hogy itt vagyunk a mi vőlegényünknek N. N. eljegyzett menyasszonya N. N. tehát kérjük a kelmetek szívességét, hogy a vőlegényünkkel és vendégseregünkkel egy kevés ideig itten helyet foglalhassunk.

Mostan bemennek a vendégek, és megkínálják itallal és tésztával. Most aztán az egyik vőfély szót kér, hogy:

6.

[A menyasszony kikérése a vőfélyek által]

Jövetelünk célját és okát eléadjam, szíveskedjenek meghallgatni. Azt olvastam a Teremtés Könyvének első részében és a második versébe, írva láttam, hogy a teremtés napján, a Teremtő szava megcsendült, és a látható szép világ kijött a semmiből az ég a nappal és a csillagokkal, a föld pedig fákkal és virágokkal ellátva, ezt látván a Teremtő ezt egy perc alatt is megteremthette volna, és ez így öt napok alatt elrendelt munkái tetszetek, a hatodik napot az ember teremtésére rendelte, azért is a Teremtő felvevé a földnek egy darab agyagát, a maga képére és hasonlatosságára alkotó, és halhatatlan lélekkel feleleveníté, nevezé Ádámnak, a mi első Atyánknak. De látván a Teremtő, hogy nem jó az embernek egyedül lenni, mély álmat bocsátja Ádámrá, és kivette a bal oldalából a hetedik csontot, és abból formálá „Évát” az asszonyt, és helyezteti őket a Paradicsom dicsőség kertjébe, a hetedik napon pedig menyegzőt szervezven felállítá köz-

tük a házasság szentségét, megáldván őket mondván „sokasodjatok, szaporodjatok töltsétek bé maradékaitokkal e látható szép világot”.

Hogy ezt az isteni rendelést elérhesse a mi vőlegényünk, ezelőtt egy néhány héttel ezen háznál lévő leányzót N. N. magának a törvényes házasságra elő is jegyeztette, kik, hogy az egyház törvénye szerint a templomba ki is hirdették, és semmi akadály nem találtatott, mely őket ebben megakadályozhatta volna, melynél tehát az elsőbben is említett leányzót kezünkhöz adni, és velünk együtt a házasság szentsége felvételére a templomba kísérni, és azután minden ingó és ingatlan javaival kezünkhöz adni szívesen kérjük.

Most a vőfélyek áldják a házasságot.

7.

[A vőfélyek vitája a házasságról]

Uraim halljunk szót! szólok igazságot
Nem beszélek tréfát hanem valóságot
Adjanak hát nekem egy kis szabadságot
Míg elő beszélem a szent házasságot.
Ádámot mikor az Isten teremtette
A szent házasságot akkoron szerezte
Egy oldala csontját Ádámnak kivette
Melyből Éva asszony mellé készítette

Maga volt a vőfély az egek királya
A mit Mózesnek szent históriája
Bőven előadja bár ki-ki vizsgálja
S ezt minden értelem bámulja, csudálja.

E szent rendelése az egek Urának
Tetszett Ádám atyánk sok maradékának
Mind pátriárkáknak, mind evangélistáknak
Páratlan életet kevesen tartának.

Bizony boldognak is lehet azt mondani
Kit az Úr jó társsal szeret megáldani
Sok példát lehetne itt előhordani
Mellyel lehetne azt bizonyítani.

Boldog kinek vagyon hív s jó felesége
Mert a jó feleség a ház ékessége
Boldog, kit így megáld Isten ő felsége
Ezt mindenki elhiggye, itt a versem vége.

Az ellentmondó vőfély erre felel:

Állj félre barátom én is hadd beszéljek
Még olyan legénytől, hidd el, hogy nem félek
Magányos étemmél veled nem cserélek
Élj tehát párosan, én egyedül élek.

Nem vala Szent Pálnak soha felesége
A Krisztus keresztje gyönyörúsége
Ugyan a Krisztus lett az ő öröksége
Meg is adatott hát örök dicsősége.

Soknak a házasság vagyon nagy kárára
Nem mindenki talál a kegyes Sárára
Nem Szent Erzsébetre s Mária anyjára
Sőt talál sok ember hazug Delilára.

Amaz erős Sámson hogy társa szavának
Hitt mézes beszédű, rossz Delilájának
Halálos sérelmet okozott magának
S ezáltal vége lett élete napjának.

Jobb pajtás ha te is meg nem házasodol
Majd úgy a konyháról nem is gondolkodol
De hidd el hogyha egyszer te megpárosodol
Mit egyetek ketten azon sopánkodol.

Kell a gazdasszonynak szita, rosta, kanál
Azt akarná, mindig száz ökröt hajtánál
Majd ott is vakarod ahol nem is viszket
Ha a feleséged ily dologra késztet.

Felel a vőfély:

Látom a garatra most jól felöntöttél
S a pezsgő jó borból jól felhörpentettél
A házasság ellen azért beszéltél
De tudd meg, hogy engem most el nem hitettél.

Most a házigazda kérdez. Vagyis, ha megfelelnek három kérdésre, akkor a leányt oda adják, s ha nem tudnak megfelelni, úgy akkor mehetnek, de ha a vőfély megfelel, akkor ő is adhat fel kérdéseket.

A menyasszony elővezetése: először egy sántát vezetnek, ez nem tetszik a vőlegénynek, azután egy púpost, ez sem tetszik, még egy másikat, és csak azután a menyasszonyt, átadják a vőlegénynek, ő egy szép virágcsokorral kedveskedik a menyasszonynak, még táncolnak és isznak egyet, azután kezdődik a búcsúztatás.

8.

[A menyasszony búcsúja]

Kérem tisztelettel a tisztelt násznépet
Amíg bevégezdek egy rövid beszédet
Ékes menyasszonyunk búcsúzása végett
Tartsanak egy kevés csendet.

A menyasszonyunk arra kért engem fel
Hogy búcsúját helyette végezzem el.
Mert ő nem tud szólni a zokogástól
A midőn meg kell válni a szülői háztól.

[Szüleitől]

Zeng búcsúszavaim, hullanak könnyeim
Mert tőletek válok, kedves jó szüleim.
Hatalmas Úr Isten, világ teremtője
Tekints le méltatlan bűnös gyermekedre.
És tekints le ezen kedves jó szülőkre
Áldásodat szállítsd le fejükre.
Kik által világra engem helyeztettél
És eddig általuk szépen felneveltél
Most pedig számomra más utat jelöltél
A házas életre engem segítettél.
Azért oh Istenem ne hagj el, légy velem
Bocsásd meg ellened elkövetett vétkem
Add, hogy boldog legyen ezen házas éltém
Édes Jézus, kérlek, maradj holtig velem.

[Édesapjától]

Most hozzád szólok kedves édes atyám
Nézd könnyimtől mint borul el orcám
Mi előbb atyai házadból kilépek
Tőled könnyes szemmel bocsánatot kérek
Bocsássál meg nékem, ha megbántottalak

Jóságodért sokszor megszomorítottalak
Az Istenre kérek, feled el vétkeket
Az Isten áldjon meg ezekért tégedet
Sok bő áldásába részesítse élted
Holtod után pedig vigye fel lelkedet az örök életbe
Adjon mennybe helyet.

Édesanyjától

Majd kiesik nyelvem megbágyadt helyéről
Könnyeim mint patak úgy folynak szememből.
Oh szerelmes anyám látom miként indulsz zokogásnak
Többé tán fel sem is vidulsz
Ismerem anyai te gyenge szívedet
Ismerem asszonyi erőtlenségedet
Azt fogod sajnálni, hogy engem neveltél
Emlőddel tápláltál, széltől őriztél.

Kedves drága anyám, ne epeszd magadat
Bocsáss el engemet kedves leányodat.
Ha megbántottalak Krisztus sebeire kérek
Bocsásd meg az Ő szent vérére
Vigyen fel ezekért téged a mennybe
Vigadjál szüntelen örök dicsőségbe
Ezt kívánom néked édes szülővérem
Kit őrangyalomként adott Isten nékem.
Nincs már maradásom, látod, édesanyám
Elvisznek hú lányod nyújtsd ide jobbodat
Hadd csókoljam össze anyám
Isten hozzád légy boldog örökre.

Testvéreitől

Most hozzátok szólok kedves testvéreim
Könnyeim lecsordul, ha reátok nézek
Tőletek is immár megkell válnom
Végre legyen hát veletek az örök áldás bére.
Mennyi csepp víz vagyon a Duna medrében
Mennyi fűszál terem világ mezejébe
Annyi áldás szálljon rátok éltetekbe.
Én elválok most tőletek,
Az Isten maradjon veletek.

Lányoktól

Kedves lány barátim kik itten álltok
 Virágos kertembe nyílt lilium szálak
 Jaj de hamar meg kell tőletek is válnom
 Mert nem lesz többé veletek maradásom
 Most férjem házánál leszen a lakásom
 Mint ahogy ő fújja úgy lesz táncolásom
 Így múlik el az én ifjú leányságom.
 Adjon az Úr Isten nektek is egy igaz párt
 Szívetekből szeretet hív társat
 Végre az egekbe fogagyon magához
 Legyetek érdemes a szűz koszorújához.

(szomszédoktól)

Most hozzátok szólok kedves jó szomszédim
 Kik itt jelen vagytok kedves rokonaim
 Az Istenre kérek bocsássatok meg
 Ha valaha bármit vétettem tinéktek
 Kísérjete el az Isten házába
 Kérjétek az Istent értem imádkozva
 Hogy áldását adja szent házasságunkra
 Induljunk a szent háromság nevében
 E nehéz utamon vezéreljen az Isten.

Most a vőfély búcsúzik el:

9.**[A vőfély búcsúja]**

Vége beszédemnek immár induljunk el
 Köszönjük a velünk közölt jó akaratjukat és a menyasszonyukat.
 A vendég seregünknek is a szálás adását
 Nagyon szépen köszönjük, nekünk, mint utasoknak,
 szerencsés és boldog megérkezést az itt maradottaknak,
 víg mulatságot kívánunk.

Ezután felülnek a szekerekre (sorban állnak), elől a menyasszony a násznaggyal, utána a vőlegény a násznagyasszonnyal és azután a vendégek. Elindulnak, a cigányok húzzák, a fiatalok, sőt a házasemberek is ijogtatva, énekelve megérkeznek a templomba. Az úton a következő rikantásokat kiabálják:

Ujuju! ijujuju
 Gyí fel sárga a tetőre,
 most megyünk a mennyegzőre!
 Álljanak meg a hídon,
 hadd hugyjon a menyasszony!

A vendégeknél van egy liter bor vagy pálinka, az asszonyoknál tasakba tesznek tésztákat és az úton, hol sokan állnak, oda be-be dobnak egy marékkal. Van kapkodás, az emberek elkínálják a borukat. Sok helyen elkötik az utat.

A templomban örök hűséget esküsznek egymásnak. Kifelé jövet már a vőlegény vezeti a menyasszonyát. Felülnek a szekerekre, mindenki a helyére, az új pár legelöl, mennek a vőlegényhez. Mikor megérkeznek, várják a menyasszonyt, megszokták nézni és figyelni, hogy friss-e, széket tesznek a levesi mellé, a menyasszony keresztül kell ugorja, ha rá lép, akkor azt szokták mondani, hogy lusta.

Mielőtt asztalhoz ülnének, a menyasszonyt át öltöztetik, és elbújtásák. Csepszet tesznek a fejére. Össze ül három-négy vénasszony, lekuporodnak, és egy pokrócot tesznek a fejükre, vagy letakarják egyébbel őket, odaviszik a vőlegényt, és ki kell válassza a menyasszonyát. Ha nem találja, vagyis amelyikre ráteszi a kezét, és nem ő, akkor csókot kell adjon. A menyasszonyát meg kell keresse. Mikor megtalálta, a vőfély bevezeti a menyasszonyt, és be ajánlja.

10.

A menyasszony beajánlása

Van egy kedves nóta, mely mindig víg marad,
 Amíg magyar földön magyar ember arat –
 Legkedvesebb dala a szép magyar lánynak
 Minap is hallottam ajkáról néhánynak.
 Balatonon jár a hajó, a lány menyasszónak való,
 Szerелеm az evezője, főkötő a kikötője.

A menyasszonyunknak is ez volt a nótája, addig dalolgatta a kis hamis szája, amíg eljutott a boldog kikötőbe. Most itt áll előttünk, magyar főkötőbe, takaros menyecske kedvességgel tele, perdüljünk hát egyet, főkötőbe vele.

11.

A leültetés
[Asztalhoz hívás]

Uram az asztal megvagyon terítve
 Kés tányér kalács és italossal készítve
 Üljenek az étkekhez mindnyájan sorjába
 Az a sok legény is nem állhat hiába.

Hogy az asztalon az étel meghűljön
 És a felmelegítése is dologba kerüljön
 Tessék hát mindnyájan helyre telepedni
 Már a muzsikások is megkezdtek melegedni,
 Én mindent megteszek
 Mi tőlem kitelik jó appetitussal
 Legyenek kelmetek.

Mikor már leültek:

12.

Az ételek bemutatása

Tisztelt vendégsereg, szót kérek uraim
 Hallgassák meg sokat jelentő szavaim
 Tudom, hogy önöknél is régen volt az ebéd
 Nem tesz kárt a gyomrukba egy kis program beszéd.

Künn jártam a konyhán, hol az étkek főnek
 A szakácsnék már egy hét óta sürgölődnek
 Mindent kihordtak már az élés kamrából
 Cukrot, timsót, kámfort a zsidó boltjából.

Hogy e fogyatkozást gyorsan helyre hozzam
 Tizenkét szekeret neki indítottam
 Hogy Bécsből hozzák el minden fűszerszámat
 Adtam nekik útra egy-egy pénzes zsákot.

Aztán megnéztem a tömérdek fazekat
 Üstöket, tepsiket, kerek lábasokat
 Sorra kóstolgattam egy öles kanállal
 Elláttam jó bőven sóval paprikával.

Hogy mi mindent főznek, fogalmuk sincs róla
 Kocsonyának készül tizenkilenc gólya
 Hizlalt verebeket forgatnak a nyárson
 Medve talpat sütnek ébenfa parázson,

Nyulaknak farkából főzik a paprikást
 A hajjas krumplihoz fogadtak egy halászt
 A kásába a húst gőzhajók szállítják
 Francia szakácsnének főzi a gölöndint
 Jó spenót csuszpással megraktam három szint
 Forró zsíron sütik korpából a fánkot
 Káposztába vágják szalonnás ládánkot
 Barátfüle is lesz jól be savanyítva
 Tök sülvé és főve kétfelé hasítva
 Foghagyma olajjal mártás vagy százféle
 De ki tudna sorra beszámolni véle
 Süteményünk is van túróval lekvárral
 Jól meg cukroztuk már százötven hambánval
 Szóval enni valónk elég két hónapra
 Csak az kell aztán aki aztat elfogyasztja.

13.

A muzsikus cigányok bemutatása

Muzsikusainknak a gyomra már korog
 Nincs kedvük, kezükbe a vonó nyikorog
 Jó szemem van nagyon látom ma nem ettek
 A nagy koplalásba meg is feketedtek.

Ezentúl én fogok felügyelni rájuk
 Nehogy szégyenünkre benőjön a szájuk
 Majd hordok én nekik bőven ételt italt
 Most rendeltem Bécsből három vagon pacalt.

Megfőztem nekik kilenc üres zsákot
 Kap mindenik főve három üres mákot
 És hogy valamennyi elfeledje gondját
 Főztem számukra három szekér gombát.

Fűrészporból főzik részükre a málét
 És kőszénből főzik a fekete kávé.
 Akó számra gyártják timsóval a csáját
 Tudom a vén bőgős megnyalja a száját.

Raktáron tartom a hashajtó vizeket
Pálinkába főzik kazánba a jeget
Ecetes hordóim csapra vannak ütve
Harmadnapja le van a kakastej hűtve

Tehát ne féljeteK, nem haltok meg éhen
Meghíztok mint a lúd a házunknál télen.
Csakhogy ne féljeteK nem foglak bolondot
Le dolgoztatom én veletek a kosztot.

Most mikor jól laktok, addig muzsikáltok
Míg a szemetekkel az ajtóig láttok.
Azután a házat körül tapasztjátok
Azután a kutat is kítisztítjátok
Majd a kertben is lesz egy pár napi dolog
Legyetek hát vígan, ne szomorkodjatok.

Megkezdődik az ételek feladása

14.

[Ételköszöntés]

Első fogás étel

Az első tál ételt elhoztam,
Hogy el ne ejtsem, mindig imádkoztam.
A szakácsnéval jól meg fűszerszámoztam
Bors sáfrány gyömbérrel jól meg is szórattam.

Örvendenék hogyha tálat vinnék ki üresen
Úgy a vendég gyomra nem marad üresen
Lássunk hát hozzá uraim frissen
Kívánom jó apetitussal szívesen.

Leves

Tisztelt vendégeim nem üresen jöttem
Étellel van megterhelve mind a két kezem
De mielőtt hozzá nyúlnánk a kanálhoz
Buzgó szívvel adjunk hálát az úrnak.

Ne tántorogjon hát most előttem senki
Nehogy a nyakát leforrázzam neki

Itt vagyon a leves melyet ad a jó hús
Azért hát senkinek a szíve ne legyen bús.

Nosza muzsikusok szóljon az a víg tus
Ezzel Dicsértessék az Úr Jézus Krisztus!

Becsinált

Itt a bécsinált szegfűvel babérral
Ebből ki-ki szedjen két jó nagy tányérral.
Nemrégem beszéltem egy nagy gavallérral
Kinek zsebje tele volt tallérral

Bámulásra méltó vala kövérsége
Holott már tudom, hogy volt hét felesége.
Kérdeztem honnan volt ilyen egészsége
Hát mondta, bécsinált volt az elesége.

Egész életében mindig ilyennel élt
Azóta sok csirkét, libákat felmetélt
Esküvéssel mondá mikor velem beszélt
Hogy azóta a betegségtől nem félt.

Így hát, hogy magok is egészségesek legyenek
Ezen becsináltból jó rakást egyenek
De arra bővön paprikát és sót is tegyenek
Húzz rá Bandi komám, hogy vígan legyenek.

Kása

Itt vagyon a kása egy kis pecsenyével
Kinek foga nincsen rágja az ínyével.
Aki ebből eszik fizet erszényével
Mert ha nem megdöföltetik a kalán nyelével.
De azért csak tessék bátran az uraknak
Akkor diskuráljunk róla, ha jóllaknak.

Vagy

Tisztelt vendégeink, itt a ludaskása
Az asztalra teszem, hogy mindenki lássa
A szakácsnének vigyázott nem főzte kozmásra
Akinek nem tetszik nézzen a padlásra.

Cukor is van rajta ami azt illeti
 Apró szőlő is van bárki megnézheti
 De erszényét minden ember készítheti
 Mert ennek az árát most már meg fizeti.

Pecsenye

Jó a sült pecsenye a vajás kásával
 A sárga répa is a disznyó farkával
 A sült pecsenyével itt a vajás kása
 Egyenek, mivel ez az Isten áldása.

Marhahús

Gyenge borjúhús ez mit hozok tormával
 Csak harminc tavasszal járt az anyjával
 Gyengesége miatt a szénát nem ehette
 Szegény gyenge állat csak a tejet nyelte.

Ezért a tormáért én sokat fáradtam
 Hét falu határát egészen bejártam
 Ezt a keveset is a Perkő tetőn ástam
 Szerencsémnek tartom, hogy rája találtam.

De ez erős étel való csak magyarba
 Nem igen fér ebből másnak a gyomrába
 Lesz még több étel is, csak ne siessenek
 Ez erős ételből keveset egyenek.
 Húzz rá cigány egyet
 Hogy vígan legyenek.

Paprikás

Ismét megérkeztem uraim sokára
 De nem merem mondani, hogy nem jártam hiába
 Mert olyan jó ételt hoztam valójába
 Mely elsőbb emenális az étkek sorába.

Ezen eledeléért nagy próbákat tettem
 Egy rekord kakással húsz nap verekedtem
 Kicsinykén múlt, hogy a fogam ott nem feledtem.
 De oda se neki, csak hogy legyőzhettem.

Nosza hamarjába bőrét lefejtettem,
A fejét nyakastól egyszerre leszeltem
Ezt a jóeledelt abból készítettem
Megvallom uraim ezt én is szeretem.

Mivelhogy nincsen több ilyen ízes éték
Erre a magyarnak vizet inni vétek
Itten a paprikás uraim vegyétek
Széles jóétvággyal kívánom egyétek.

Disznósült

Pecsenyét is hoztam, de nemcsak egy félét
Köszörülje meg ki-ki a késse élét
Csak el ne törje a tányérnak szélét
Húzza meg zenészúr rekedt hegedűjét.

Nincs párja világon a jó pecsenyének,
Mert az vidámságot szerez az elmének,
Régi jó atyáink azért voltak vének,
Hogy szüntelen pecsenyét evének.

Te is Laci komám ne búsulj, mert mindjárt
Hozok teneked is, húzz addig egy nótát,
Hogy tegyem inamhoz lábamnak a talpát,
Igazítsd meg hamar a hegedűd húrját.

Báránysült

Pecsenyét is hoztam megpirítva szépen,
Sütő kemencéből most vettük ki éppen
Drágaeledel ez akármely vidéken
Nembánom ha adnak egy darabot nékem.

Báránypecsenye ez nem varjú sem holló
Tudom megenné ezt sok szegény vándorló.
Tán mindenki tudja hogy erre a bor jó
Igyanak mert állja még a tíz akós hordó.

Hallgasson meg engem minden becsületes
Ez a gyenge bárány volt csak három hetes
Meggyilkolták szegényt oh ez rettenetes
De a húsa jó ám igen természetes.

Oh te kis báránka, jere búcsúzóra
 Be hamar eljött neked a vég óra,
 Az asztalra teszem metélve apróra
 Jó étvágyat kívánok hozzája.

Tyúksült

Kedves vendégeink egy titkot mondanék
 Nagyon szépen kérem, hogy ki ne beszéljék.
 Igaz hogy nem lehet hinni senkinek a világon
 De már ha elkezdtem mégis csak elmondom.

Tegnap a kertünkbe ahogy kísétáltam
 Egy fekete tyúkot a kazalunkon láttam.
 Hiába raktam a kazalra krumpliszárt
 Mint egy templom torony akkora lyukat vájt.

Kiabáltam neki de semmibe sem vette
 Azt a kutya fáját adta szedte vette
 Nagy mérgembe jöttem, kaptam egy darab fát
 Szépen eltaláltam a tyúknak a derekát.

Akkor hirtelen eszembe jut, hogy holnap tartanak
 E háznál egy kis lakodalmat.
 Gondoltam elhozom jó lesz vacsorára
 Minél több annál jobb a gazdánk sem bánja.

Úgy tettem elhoztam de ki ne beszéljék
 Az asztalra teszem jól össze metélve
 Hogy el ne áruljon vagy farka vagy füle,
 Még hírmondót se hagyjanak belőle.

A pulyka sültet mikor viszik

Azt mondják a pulyka mérges szárnyas állat
 Kopasz egész nyaka, hord vörös szakállat
 A szép pávát mégis ők csúfolják rútnak
 Lám a csúfolódók ilyen sorsra jutnak

Jó falatokat ad pirult pecsenyéje
 Jó étvágyat kívánok melléje.

Kacasült

A kacsza zsákot keres, zsákba tehát vele
A magyar gyomornak kedves eledele.
Jó falatokat ad pirult pecsenyéje
Jó étvágygal nézek magam is feléje.

Nyúlhús

Szégyen a futás de mondja a nyúl
Hasznos ez is azt mondotta
Már nem mondja azt most
Mert mi ökelmét megszégyenítettük
És jól megspékelve az asztra tesszük.
Jó falatokat ad pirult pecsenyéje
Jó étvágyat kívánok melléje.

Kocsonya

Aki netalán meghűtötte gyomrát
Jól teszi ha eszik egy kevés kocsonyát
De attól mindenki megőrizze magát
Nehogy véletlenül megégesse száját.

Ezen kedves étel nem tudom miért remeg
Talám a szakácsné ijesztette meg
Valamilyen furcsát boríthatott rája
Tessék jó étvágyat kívánok hozzája.

Borra

Szív vidámításra Isten a bort adta
A mit a zsoltárba Szent Dávid mondotta
Azért is hordóját gazdánk kifúratta
Teli kancsó borát ide felhozatta.

Azért jó uraim a borból igyanak
E lakadalomban vígan mulassanak
Köszöntsék a kancsót s el ne aludjanak
De a vőfélynek is borocskát adjanak.

Étel közben

Hogy a mi vendégeink éhen ne legyenek
 S hogy üres gyomorral haza ne menjenek
 Más ételt is hoztam azért hát egyenek
 Isten áldásából megelekedjenek.

Más étel

Itt van násznagy uram! a harmadik étel
 Míg más következik egyék egészséggel
 Szívesen adja ezt a háznak gazdája
 Ételt italtólünk nem sajnálja.

Kürtöskalács

Halljon szót Ádámnak minden maradéka
 Akiket befogadott gazdámnak hajléka
 Megmondom mi legyen szívemnek szándéka
 Ne legyen szívemnek semmi akadéka

A násznagyasszonyunk a vendégek számára
 Ajándékot küldött üres asztalára
 Hát egyék meg csak hamar mert meghül nemsokára
 Aki ebből eszik forduljon hasznára.

Tészta

Itt van a tésztából jó féle sütemény
 Nincs ebbe sem mustár sem ánis sem kömény
 Poronyó jó ízű éppen nem kemény
 Aki ilyennel él nem bántja a köszvény.

Kívül belül meg van erősen cukrozva
 Mint a borbély legény be van púderozva
 (Mazsolaszőlővel) Csokoládéval van ki-be parfümérozva
 Nem kell neki kés is meg van e' hámozva.

Édes ez csupán mint a színméz,
 Megkívánja az ember csak ha ránéz
 Bátran lehet enni szívnek nem nehéz
 Fogjon tehát minden darabot kilenc kéz.

Bor

Szívvidámításra Isten a bort adta
Mint ezt zsoltárában Szent Dávid mondotta.
Noé nagy apánknak bortól jött meg kedve
Jó kedvében táncolt ugrált mint egy medve
Mi se legyünk búsok és elkeseredve
Igyunk most töltöttünk jó bort az üvegbe.

Pálinka

Mint hogy én maguknak ígéretet tettem
El is hoztam melyet a kezembe
Kezembe az üveg jó pálinka benne
Várja a násznagy úr hogyha rákertülne
De még más is hozzá nyúlna ha előtte lenne.
A mi házigazdánk azt kívánja
Ki ebből részt vesszen egészség utána
És hogy hideg csemer ne essék hasára
Magam is kívánom egészség utána.

Kávé

Messzinett jöttem én a szultán udvarából
Hoztam is én kávé-t tele kancsó-jából
Jó ital a kávé, jobb mint holmi lőre
Azért jó mert az ember nem rúghat be tőle.

A káposztát mikor viszik

A paradicsom kertből éppen most érkeztem
Mely gyönyörű kertnek gyümölcséből ettem
Mivel én sokáig ottan kertészkedtem
Szép fejes káposztát bővön természettem.

Erdélynek nagyobb részét bejártam
Ily káposztafélét keveset találtam
De annyit mondhatok, mindenütt hol jártam
Mindenki dicsérte, fülemmel hallottam.

No de nem dicsérem dicsérje meg magát
Mert belevágattam nagy fél ó szalonnát
Tizenkét disznónak elejét utaját
Keresse meg benne ki-ki fülét s farkát.

Mivel pedig mostan a káposzta itt vagyok
Ki-ki az evéshez buzgón fogjon
Hogy restsége miatt éhen ne maradjon
Aztán előmbe panaszokat nyújtson.

Ajándékszedés

Amíg a káposztát fogyasztják, aközben sok teendőjük van a vőfélyeknek, ekkor szedik össze az ajándékokat. De először a násznagyasszony ajándékát hozzák el, amely régi szokás szerint egy nagy tekenőbe rakott tizenkét kürtöskalács, és mindenikbe egy-egy liter bor, két tyúk sülve és két tálcá sütemény, most újabban torta. Ezeket muzsikaszóval hozzák el a vőfély és a legények, beteszik az asztalra fölszeletelve, azután mindenki, amit hozott, előkéri, és kínálgatják egymást.

Következik az ajándékok beajánlása. Itt előbb a násznagy ad pénzt, gabonát vagy élő állatot, bárányt, malacot stb.; a legények pénzt adnak, a leányok készleteket, kávé, teás tálcát vagy más edényeket.

15.

Más versek, biztatók

Víg az örömapa, mi is vígan legyünk,
Nyoszolyó, uraim vígan igyunk, együnk.
Nem is siralmas ház ez, itt ne szomorkodjunk,
Zsákkal hordom a sert, rostával a jó bort,
Rúgjunk meg kedvünkre a lakodalmi tort.

Köszöntések: Ürítsük a kancsót az ifjú párra stb. örömapára, örömanyára, násznagyra.

16.

[Kéregetés a szakácsné részére]

Tisztelt vendégeink szomorú hír vagyok
Szakácsnének keze sebes igen nagyon
Szegény ahogy ott künn a levest keverte
A főző kanállal a fődőt leverte

És ahogy a tűzből hirtelen kivette
 A jobb kezét szörnyen elégette
 Általam kéri kegyelmeteket
 Hogy a kanalába egy pár fillért vetnének

Hogy a pénzen Pestről flastromot hozzanak,
 Hogy az éget sebek jól begyógyuljanak.

17.

Halljunk szót emberek megint perolálok
 A szakácsnének mellett mivel most felállok
 Addig kendetektől is el se is válok
 Míg azt meg nem nyerem amiért instálok.

Bezzeg jó uraim szomorú hír vagyok
 A szakácsné keze sebes igen nagyon
 Szegény hogy a kását ott künn kevergette
 A künn a jobb kezét nagyon megégette.

Ennek a számára most erszényt nyissatok
 Garast és sustákat számára adjatok
 A pénzen Vásárhelyről flastromot hozzanak
 Hogy mérges sebei jól begyógyuljanak.

*A szakácsné a fakanalát tartja, mindenki csontot, kenyérhéjat tesz,
 de a szakácsné addig el nem megy, míg pénzt nem adnak.*

18.

[Kéregetés a muzsikusoknak]

Új hír a faluban, érdeemes uraim
 S becsületre méltó asszonyaim.
 Míg hát elbeszélem itten panaszaim
 Kérem hallgassák meg tehát együgyű szavaim.

A muzsikusoknak nagy baja érkezett
 Véletlen szerencse rája következett
 Mert a hegedűje össze töredezett
 Melyet minapiba jól össze enyvezett.

Tehát mostan kinek tánokra van szüksége
 Tekintsen bele jól a teli erszényébe
 Hej de szép nótát húz amúgy örömébe
 Ha öt lejest hánynak a hegedűjébe.

A tíz lejest is elveszi, ha ötöst nem adnak
 De még jobban örül hogyha huszonötöst adnak
 Mondja hogy virradatig vígan táncolhatnak
 Hogyha a számúkra húrra valót adnak.

(más)

Tisztelt vendégeink még egy vagyon hátra
 Szegény feketét is sújtsa a bú hátba.
 Azon fél szegény hogy nem jut brugójába
 Szánom szegényt, hogyne is szánám, evődik magába

Majd megöli magát, vágja el a hóhér a fekete nyakát.
 De hopp mit mondok kár volna,
 Hisz a vendégeknek ki muzsikálna
 Ne vágja el, hanem húzza fel a fára.

Erszényt és zsebeket jól megkeressenek
 A mit nekik szántak a tányérba tegyenek.
 Velük aztán én majd elhúzatom
 Ha nem húzzák pedig mind sorra nyúzatom

Bőrüket sámfára kaptára húzatom
 A vásáron kordován helyett elárultatom.

19.

Új hír a faluban, érdeemes uraim
 Becsületre méltó, jeles asszonyaim
 Míg hát elbeszélem itten panaszaim
 Kérem hallgassák meg együgyű szavaim.

A muzsikusoknak nagy baja érkezett
 Véletlen szerencsétlenség következett
 Most a hegedűje össze töredezett
 Amelyet a minap jól összeenyvezett.

Kinek hát a tánc vagyon most kedvén
 Tekintsen jól bele teli erszényébe
 A vajda szép nótát von nagy örömbébe
 Csak húszast hányjanak a hegedűjébe.

Márjást is elveszen, ha húszast nem adnak
De még jobban örül, ha tallért mutatnak
Mondja, hogy virradatig vígan mulathatnak
Ha pénzt a számára bővön adogatnak.

20.

Húspénz szedése

Mai napra virradóra
Elindult mihozzánk Gábrriel angyal
Hogy meglátogatná ezen szép vendég seregét
Útközben ahogy jött, nagy síkság vala
Az egyik ökrének kitörött a lába
Engemet pedig felkért hogy kára pótlására
A tisztelt vendégeinktől egy pár krajcárral felsegítenne.

21.

A legények felavatása

Tisztelt násznagy uram ismét megérkeztem
De most hadsereggel és azt bejelentem
Most már kiállhatok a csatamezőre
Törökkel, tatárral véres menyegzőre.

Amíg ezt a tábort összeverbuváltam
Szép magyar hazánkat egészen bejártam
Voltam túl a Dunán, a bérces Erdélyben
Nagy magyar alföldön, Kárpátok tövében

Zászlóm alatt van az ország egész népe
A magyar ifjúság nemzetünknek éke
Székely testvéreink, a kunok és a jászok
Meglátják, hogy futnak előlünk a nyulak.

Harcában a magyarnak soha sem volt párja
A magyar katona Isten katonája
Törököt, németet ágyúval puskával
Tönkre ver a magyar egy szál pipa szárral.

A hős hadseregnek vezére én vagyok,
Ételt és italt számukra én adok
Ki hü katona lesz bőrét kitömettem
A gyávákat mind fejbe lövetem.

Mindenik katona magyar vérből való
 Hiszem, hogy egy sem lesz közöttünk áruló
 Harcban edzett hősök akárcsak jómagam
 Nézze meg jól őket tisztelt násznagyuram

Ez a két dalia Attilának vére,
 Az egyik kissé sántít tyúkszemére
 De már ez a másik talpig derék legény
 Kedvenc eledele a jó túros lepény.

Ez a vitéz pedig Árpád unokája
 Ha szól a muzsika rezege a bokája.
 Ez a magyar itten a Botond nemzetsége
 Sovány még egy kissé de van egészsége

Tréfálgozni vele nem is igen merek,
 Nyúlszívű a szegény azonnal pityereg.
 Ennek meg az öccse Kinizsi lehetett
 Mert amióta él egyszer sem nevetett

Olyan savanyun áll mindig a pofája.
 Mintha török basa lett volna a gazdája
 Ez Rákóczi fajta elszánt kurucgyerek,
 Sokszor úgy elalszik leköpi a legyek.

Él-hal a lányokért persze csak titokban,
 Kitűnően táncol maga a sarokban.
 Ez Bátorfi gyerek meg is látszik rajta
 Akkorra a feje mint egy üres pajta.

Bajusza sincsen meg de majd lesz mondhatom
 Ha lekvárral keni pofáját vastagon
 Ez már nem is tudom kinek maradványa
 Bajos felismerni holló-e vagy kánya.

Csak annyit látok, hogy két öles a szája
 Tessék csak megnézni milyen pofát vágott
 Pedig ő ette meg a konyhán a mákot.
 Szépen vagyunk öcsém, oda a becsület
 Nézd ez a sok leány szemedbe kinevet.

Hát te részeg disznó, így rukkolsz ki nekem
 Pedig te benned volt minden reménységem.
 Mikor mosdottál meg talán a múlt nyáron
 Állj egy kissé hátrább hogy senki se lásson.

Uraim tehát most ismerik seregem
 Mellyel a törökök seregét megverem.
 Ha e sereg felkél régen meg van írva
 Nem vigad a magyar soha többé sírva.

Most tehát bajtársak ki-ki nyújtsa föl a kezét
 És mondjátok utánam az eskü szavait.
 Hogy ezen lakodalmon mind jól viselkedtek
 Hogy nem lesz panasza rátok senkinek sem
 Mondja násznagyuram a végére, Ámen, úgy legyen.

22.

Menyasszonytánc

Engedelmet kérek kedves vendégeim
 Álljanak az útból egy kisé félre mind
 Nem voltak hiába tetteink lépteink
 Olyan igaz minthogy száz krajcár egy forint.

Hogy nem volt hiába amiért fáradoztunk,
 Mert vőlegényünknek szép menyasszonyt hoztunk.
 Ím itt áll előttünk az ékes menyasszony
 Hogy menyecske fejjel először mulasson,

Minden vendégünknek egy nótát juttasson
 Majd az ajándékból új cipőt varrasson.
 Táncolhat tehát most vele mindenki egy kurtát
 Csak le ne tiporják a cipője sarkát,
 Gondoljanak arra hogy drágáért varrták.

Az asztalon van egy üres tányér
 Én kezdem a táncot a többi még rá ér
 Húzzon rá a zenészúr az új házas párért.

Amikor vége van a menyasszony táncnak, akkor a vőfély megköszöni a menyasszony helyett az ajándékot, és a menyasszonyt beajánlja a szomszédoknak, a mely így szól:

23.

[A menyasszony beajánlása a szomszédoknak]

Kedves rokonaim és jó szomszédaim,
Kiterjesztem mostan felétek karjaim
Fogadjatok engemet is a társaságotokba
Ha már részesültem multságotokba

Részesüljek együtt gondoskodástokba
Bízhasam mindenkor barátságotokba
Ez az egy gondolat éleszti lelkemet
Hogy már közöttetek találom helyemet

Ajánlom hát néktek szerető szívemet
Amint én szeretlek ti is úgy engemet
Most pedig mindnyájan vígan mulassatok
Mint kedvetek tartja aszerint bánjatok

Mulatástok után bátran nyughassatok
És jó akaróim holtig maradjatok.

24.

[A menyasszony kontyolása]

A menyasszony kontyolása úgy történik, hogy a menyasszonyt teljesen átöltöztetik, fejére kontyot tesznek és fejkendő, régen csepszet, feladnak sok rokokyát, blúzt, vizitkát-kurtit.

Be szép a leány úgy tetszik magában
Mikor pántlikája fityeg a hajában
Szép a szép leány mondom illik neki nagyon
Ha pántlikába befont hosszú haja vagyon

Szép a szép leány is maga valójában
Ha vesztegetve nincs becses formájában
Szép a szép leányság az életnek képe
Ha benne a szüzesség valódi szépsége.

Szép a szép leányság a szép szabadságért
S a senkitől való nem függés voltáért
De te immár eztet most mind elvégezted
Amidőn a kontyot fejedre fel ttedt.

Te kontyot s főkööt fejedre feltevél
S ezzel sok gondot is fejedre felvettél
Mert legyen tudtadra tenéked előre
Sok gond van ám fűzve rá a főköötőre.

Kevélyen szokták azt asszonyok viselni
Csakhogy magukénak tudták egykor tenni
Nézd maga nászasszonyé mily kevély kontyával
Sokszor csak tréfál s komázik urával.

Mily kevélyen tartja fejét örömeiben
Midőn csipkés főköötője vagyon a fejében
Nyoszolyó lányok is gondolják magukban
Bárcsak egyszer ők is fűsűt tehetnének kontyukba.

Mert azt mondják, illik az asszonynak nagyon
Kinek főköötője s kinek kontya vagyon
Én tehát azt mondom hogy ezt életedben
Örömmel s békével viseld a fejedben.

Viseljed mind-végig tartós egészséggel
Tartós egészséggel lelki békességgel
Viseljed a háznak örökös díszére
Hogy miattad szégyen ne szálljon hírére

Viseljed sokáig férjed örömére
És bánatot neki ne hozzád szívére
Viseld örömeikre édes szüleidnek
És hozzád tartozó minden tieidnek.

Szomorúság s bánat alatta ne legyen
Hanem a te szíved abból örömeiket vegyen
És legyél alatta megnyugodt szívedbe
Áldott és megnyugodt méltón nyert hitedben

Folyjanak teneked boldogul napjaid
Hogy ne hallja senki a te panaszaid
És legyen teneked ezen új szálásod
Boldog és szerencsés itteni lakásod

Tenéked az öröm örökké nevesse
 Arcádról az Isten tégedet szeressen
 Ez vala szívemnek csekély kívánsága,
 S az Istené legyen annak megadása.

Vacsora közben a két vőfély váltva beszélgetnek a házasságról. A kis vőfély csapja, vagyis rosszalja a házasságot, a nagy vőfély meg dicséri:

25.

[A „kis vőfély” és a „nagy vőfély” párbeszéde a házasságról]

Kis vőfély beszél:

Sok szerencsétlenek voltak a világon
 Akik igen kaptak a szent házasságon
 De utóbb állottak meg az igazságon
 Hogy élni jobb volna egyedül a világon

Mert a házasság némelynek kalitka
 Mert az igaz társ igen nagyon ritka.
 Itt vagyon a szívnek minden belső titka
 Bár fejemre szálljon sok asszonyrak szitka

Azért dicsőült meg Szent Pál is régente
 Hogy éltét folytatta sok ideig szentül
 Nem vett feleséget, nem is csalatkozott
 Nem is volt a neve asszonytól átkozott.

Nagy vőfély:

No megállj nem sokára felelek szavadra
 Tudom lakatot vetsz petyhedt ajakadra
 Neked gondod legyen csupáncsak magadra
 Különben ütleget kapsz a hátadra

De már most elmegyek bort és ételt hozok
 Jövök hamarjába, nem sokat motozok. *(elmegy)*

Akkor vissza jön és így szól:

Hallod-e barátom állj elé egy szóra
 Nem hívlak ám borra sem nem a savóra
 Hanem meg felelek az előbbi szódra
 Hogy az elbolondult agyadat fordítsam a jóra.

Igaz hogy Szent Pálnak nem volt felesége
De nem azért lett ám örök dicsősége
Mivelhogy példás életet élt ő szentsége
Azért adatott meg mennyei öröksége

Lám hiszen Júdás is nőtelen legény volt
De hogy mesterétől hirtelen elpártolt
Felakasztá magát pokolra is lábolt
Hól álnokságáért keservesen lakolt

Rossz Delilája volt az igaz Sámsomnak
Mivel hogy ebül járt maga oka annak
Nem ki beszélni mindent az asszonyok
Mivel hogy ők titkot tartani nem tudnak.

Igaz hogy az asszonyok is sokszor olyasmit kívánnak
Miket férjük nekik meg nem adhatnak
De meg kell engedni barátom azoknak
Kik a férfiúnak bordáiból vannak

Mivel hogy két ember jobban boldogulhat
Mivelhogy két pár kéz többet is dolgozhat
Egy ember az úton nem messze haladhat
Bármilyen könnyen veszélybe akadhat.

Nagy kincs a jó asszony barátom a háznál,
Ha ők nem volnának most te sem papolnál
Ki tudja melyik ország szélén kuruttyolnál
Azért hát jobb volna hogyha egyet sem szólanál

Sok példát hozhatnék ez históriából
Mint az előbbi és utóbbi világból
Mennyi sok szép és jó származik a szent házasságból
Látod-e atyafi nem vész ki sarkamból.

Kis vőfély:

Sokaknak a házasság vagyon nagy kárára
Mert nem mindenki talál a kegyes Sárára
Nem szent Erzsébetre Mária anyjára
De sokan találnak hazug Delilára.

Azért hát barátom jobb ha meg nem házasodol
 Akkor a konyháról nem is gondoskodik
 De hidd el, hogyha egyszer te megházasodol
 Mit egyetek ketten azon sopánkodol.

Kell a gazdasszonynak a szita, rosta, kanál
 Mindig azt akarná, hogy száz ökröt hajtánál
 Majd ott is megvakarod, ahol nem is viszket
 Hogyha feleséged ily dolgokra vezet.

Nagy vőfély:

Látom a garatra immár felöntöttél
 A tokai borból jól be is hörpöltél
 A házasság ellen azért beszélettél
 De tudd meg pajtás hogy velem el nem hitettél.

Mert akit nőül akarsz azt titokba lesd meg
 Otthon váratlanul dolgaiba lepd meg
 Amilyennek őt ilyenkor találod
 Olyan fog az lenni asszony fővel nálad.

Ha kis testvéreit nem rest becézgetni
 A saját gyermekét is fogja majd szeretni
 Ha kerül rágalmat pletyka kompániát
 Nem fog búsítani sem anyóst sem fiát

Dobszóval nem fogott még senki sem madarat
 E régi közmondás itt is igaz marad
 Azért hát barátom fogadd a tanácsot
 A jövő fárságon a te lagzidon is együnk kalácsot.

Nagy vőfély (leves evés alatt):

Tisztelt vendégek és násznagyuram, míg a házasságról szólok, egybe méltassanak engem egy kis figyelemre.

A szent házasságot maga Isten szerzé
 Maga Isten adta Évát Adám mellé
 Hogy hü társa legyen örömbé és bajba
 Mint ezt Mózes könyve híven elénk adja.

Bizony boldog is kinek van hív felesége
Mert a jó feleség a ház gyöngye éke
Víg öröm és áldás száll vele a házba
Kivirágzik szépen a boldogság fája.

Magányos legénynek unalmas az élet
Nincs kivel megossza hogyha kedve éled
Nincs ki vigasztalja, ha meggyül a gondja
Nincsen aki édes szókkal drágájának mondja.

Azért hát legények kinek még nincs párja
Tegyen szert mielőbb Julcsa vagy Marcsára
Csak az a nagy baj, hogy a jóasszony ritka
Tudom azért sok nő száll ellenem síkra.

De nem bánom hogyha szemem kiássák is
Kimondom sok asszony rosszabb mint az áspis (*kígyó*)
Dühös mint a sárkány kelepel a nyelve
Jaj annak a férjnek aki ilyent veve

Aki ilyetét kap megverte az Isten
Mert a rossz asszonynak földön párja nincsen
De most nem szólok mert ürülnek a tálak
Többet nem hazudozok a dolgomhoz látok.

Azután a kis vőfély szól:

Egy angyal a jó nő, én is elismerem
Csak az a baj, hogy nem minden bokorba terem
Nem mindenütt lehet találni a jó nőket
Az így életünket megédesítőket

Mert hát leány fővel mind olyan kedves fajta
Szemünk, szívünk, eszünk ott feledjük rajta
Olyan édesen foly ajkukon a beszéd
Hogy egy professzornak is elvinné az eszét

De tekintsünk bele csak a közeljövőbe
Bújtassuk csak őket bodros főköetőbe
A szelíd bárányból, fogas sárkány válik
Kiszedné, ha hagynád hajadat egy szálíg

Hogyha pedig vele perbe szembe szállsz
Egész életeden hadilábon állsz
Ha kimész előle bízván békés elvvel
Csapdosva az ajtót utánad megy s nyelvel

Ha hallgatsz az is baj csak olaj a tűzre
Akadni barátom sok ily jámbor szűzre.

Amikor vége van mindennek a lakodalmas háznál

26.

Vőfélyi búcsúzás

Csak te tudod Isten az akaratomat
Mire fordítottam a gondolatomat
Mert te igazgatód minden szándékomat
Áld meg azért kérlek mostani utamat
Legelső szavamba is hozzája térek
És násznagyuramtól bocsánatot kérek.

(egy keserves nótát huzat, tovább folytatja):

Sír már a hegedű magatok halljátok,
A kik én mellettem híven szolgáltatok
Kérlek benneteket mind mellém álljatok
Háládatlanoknak ne találtsatok

Ezen tisztelt háznak érdemes gazdája
És hozzá tartozó házigazdaasszonya
A vőlegény urunk s a menyasszonyunk
Álljatok előmbé egy vagy két szavamra

Mert most fog búcsúzni az ifjúság tábora
Magatoktól éppen ez ki nem telhetett
Ezen szent munka végbe nem mehetett
Mi érdemtelenek ide rendeltettünk
Teljes tehetséggel ide is ügyekezttünk
Hogy a mi szolgálatunkba hiba ne lehessen
És a mi hibáink tőletek legyenek felejtve

És aztán a ti javaitok ott szaporítsa
Semmi változással meg ne szomorítsa,
És ezen új páros személyekre bő áldás szálljon.

Mennyekből fejökre adjon az ég nekik idővel fiakat
Avagy ha úgy tetszik leány magzatokat,
Kik úzekkel vállunk szomorúságokat
Töltsenek azokkal mindenféle jókat

Felséges Úr Isten mostan dicsértessék
Hogy minket dolgainkba megsegítettél
Ne jusson az ők szívük soha oly bú s bánatra
Mely a házas életnek lehetne kárára

Most pedig szavamat másfelé fordítom
Ifjú barátimat a míg megszólítom is
Innen más útra igazítom.

Már tovább veletek magam sem lehetek
Ifjú barátaim most meg engedjete,
Hogy a míg búcsúztam rám figyeltetek
Az úrnak szent angyala maradjon veletek.

A menyasszonyos háznál kérdéseket szoktak fel adni, ezek a következők:

27.

[Találós kérdések a menyasszonyi háznál]

1. Kérdés: Az Isten miért teremtette Évát Ádámnak az oldalából, miért nem a fejéből vagy a talpából?

Felelet: Mert ha a fejéből teremtette volna, akkor az asszony volna a fő, ha a talpából, akkor a szolgálója volna, azért teremtette az oldalából, hogy legyen férjének oldal társa, felesége, felsegítője, de azért sok asszony az ő férjének felsegítője.

2. Kérdés: Melyik a legékesebben szóló asszony?

Felelet: Amelyik legkevesebbet beszél, nem hullat el mindenütt mindent, mint a hasadt fazék, a melyből a víz akkor is kifoly, amikor nem akarod is.

3. Kérdés: Melyik a legékesebb gyöngy a leány nyakán?

Felelet: A tisztaság gyöngye.

4. Kérdés: Hogy nem jó lenni az asszonynak?

Felelet: Egyedül. Mindig két szolgáló kísérje, a hűség és az Isteni félelem.

5. Kérdés: Micsoda három tárgy, a melyhez a jó gazdaasszonynak hasonlítani meg különbözni kell?

Felelet: *Első a csiga*, hasonlítson hozzá, mert a csiga mindig a háznál van, a gazdaasszony is legyen mindig a háznál, ne házagoljon, de most különbözzék, mert a csiga mikor megy, viszi a házát, az asszony pedig ne szedje magára a háznak minden jövedelmét. *Második a visszhang*, most hasonlítson hozzá, mert a visszhang csak akkor szól, ha szólnak, de most különbözzék tőle, a visszhangé az utolsó szó, de az asszonyé ne legyen mindig az utolsó szó. *Harmadik a toronyóra*, olyan pontos legyen, mint a toronyóra, de most különbözzék, mert amikor a toronyóra üt, hallja az egész város, az asszony pedig, ha valami baj van, ne csapjon akkora lármat, hogy az egész falu hallja.

6. Kérdés: Miért harapott Ádám az almába?

Felelet: Mert akkor nem volt kés, hogy azzal elvágja.

7. Kérdés: Miért írt szent Pál három levelet a korinthusiakhoz?

Felelet: Mert messze volt tőlük, és szóval nem tudta nekik elmondani.

8. Kérdés: Ki volt az az erős, ki a világnak negyedrészt megölte?

Felelet: Káin, mert csak négyen voltak még akkor, és Ábelt megölte.

9. Kérdés: Hol kukorékolt a kakas akkorán, hogy az egész világ hallotta?

Felelet: A Noé bárkájába, mert akkor csak ott voltak emberek.

10. Kérdés: A Horgas fához mi pászol legjobban?

Felelet: A héja (*haja*).

11. Kérdés: Micsoda állat, a melyik az emberekkel lakik, és mégsem szelídül meg soha?

Felelet: A légy.

12. Kérdés: Miért nem fogadta bé a szolgálai közé a Sas a szarkát?

Felelet: Mert az mindig csárog, nem jó a háznál olyan cselédet tartani, amelyik minden titkot kikotyog.

13. Kérdés: Micsoda az, amely mindent ízéssé tészén, maga pedig íztelen?

Felelet: Az éhség.

14. Kérdés: Micsoda, a mely, amikor születik, akkor a legnagyobb, a mennél tovább, mindig kisebb lesz?

Felelet: A hála.

15. Kérdés: Melyik kő üt súlyosabbat?

Felelet: Egy embert megdobáltak kővel, és azután megkérdezték, hogy melyik kő ütötte meg legjobban. Azt mondta, hogy amelyik jó barátomnak a kezéből jött.

16. Kérdés: Melyik kő a legerősebb?

Felelet: Az adomáskő, amelyet bottal sem lehet összetörni, de ennél erősebb a megátalkodott ember szíve, amelyet egyedül Jézus vére tud meglágyítani.

17. Kérdés: Mire való a tükör?

Felelet: A maga tisztességére vigyáz a személy, beletekint a tükörbe, és ha valami illetlen dolgot lát magán, azt eligazítja, de egy vénasszonynak került a kezébe egy igen drága tükör, s amikor meglátta benne csipás szemeit, penész lepte orrát és ráncos csúnya képét, leköpte, és földhöz vágta a tükröt. Ilyen tükör az Isten törvénye. A keresztény ember ha belenéz az Isten törvényébe, és meglássa a hibáit azon jár, hogy ahhoz igazítsa magát, a büszke, belé vénült, és megátalkodott ember ha belenéz az Isten törvényébe, és meglássa benne az ő sok vétkeit, nem hogy magát igazítaná hozzá, hanem a tükröt, az Isten törvényeit dobja el, és lábbal tiporja a maga veszedelmére.

18. Kérdés: Hogy járt a számár az oroszánbőrrel?

Felelet: Egy számár talált egy oroszánbőrt, és magára vette, hogy vele ijesztgesse az embereket, de a nagy füle kilátszott, és megismerték. Sokan tetetik magukat okos embereknek, de a számárfüleikről megismertetnek.

19. Kérdés: Micsoda mar a nyelvével?

Felelet: Minden állat a fogával mar, de a rágalmazó a nyelvével.

20. Kérdés: Hány nap van az esztendőben?

Felelet: Csak hét: hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap. Más napokat nem ismerek.

21. Kérdés: Kik azok, kik nem viszik aludni szép ábrázatjukat?

Felelet: Akik nem elégednek meg az Istentől adott ábrázattal, hanem azt kenik, festik, s amikor le akarnak feküdni, lemosásuk.

22. Kérdés: Miért ékesgetik magukat a leányok?

Felelet: Hogy a külső cifrasággal a belső hiányosságot pótolják, és magukat elárúsíthassák.

23. Kérdés: Mivel dicsekedett a légy?

Felelet: A sebesen száguldó kocsi-rúdján ült a légy, a melyet négy ló vágatva vitt, és nagy port csapott. A légy azonnal dicsekedett, hogy azt mind ő csinálta. Sokan vannak az emberek is, akik mással csináltassák, és mégis ők dicsekednek vele, pedig a más fáradságának a rudján henyélnek.

24. Kérdés: Mikor nyargal a holt ökör az eleven ember hátán?

Felelet: Amikor szíjostorral megverik a hátát, amelyik ökör bőrből van.

28.

Az obsitos verse a lakodalmon

Nagy, vitéz ember volt az én kapitányom
 Hogy nála szolgáltam manapig sem bánom
 Beillett szájába a komondérozás
 Ment is ám alatta az eglecérozás,
 Ő nála egyaránt nagy volt a régula
 Akár hideg tél volt akár kánikula.
 Valahányszor eljött hozzánk az óbester
 Dicséretet kapott a tiszt és közember

Egyszer csak híre jött, hogy Ő felsége jön
 Végig tekinteni vitéz seregünkön
 Volt hát nagy készüllet roppant nagy készüllet
 Volt előre hátra bezzeg szaladgálás
 Három egész napig tartott a pucolás
 Volt ingyen bajszkenő, szíjkenni kréta mész,
 Fénylett a panganét, mint az ezüst fűrés.
 Mikor kirukkoltunk az egész parádéba
 Mi voltunk az elsők az ármádiába.
 Akkor a kapitány ki állt hapták viktálj
 Minálunk annyit tesz hogy vigyázz és rendben állj.
 Egyenes is lett ám tüstént a glída
 Egyenesebbet nem írhat a kréta.
 Úgy álltunk mint cövek egy szusszanás nem volt
 Mikor az adjutáns előnkbe lovagolt.
 Az adjutáns pedig oly rendelést hozott
 Hogy a kapitányunk állítson silbakot
 De ám olyan legényt kinek van nagy ügyessége

Ki ráfog vigyázni ha jön Ő felsége.
Ekkor a kapitány a front elébe állt
A sok közül kihítt engem Kurucz Mihályt.
Mihály vitéz mondá kend lesz a silbakom
Mert kendbe jól tudom igen megbízhatom.
Kimegy kend a határ szélére
Ottan vigyázni fog a felség jöttére
De megértse hogy senkit a poszton
Át nem kell engedni
Csak egymagát és hogyha jön Ő felsége
Heráuszt kell kiáltani de úgy hogy
Itten is lehessen hallani
Én rekumabmasir elindulék
A posztom felé nagy gyorsan elmenék
Álltam ott álltam csendesen mindenre vigyáztam
Elég figyelmesen és elszántan
Addig állani posztomat
Míg észre nem veszem felséges uramat
Egyszer csak ott terem egy tiszt szép pej lovon
Halt verdát kiáltok legott a posztomon
Bocsánat tiszt uram tovább már nem mehet
Kapitány uramtól van ilyen rendelet.
Ki vagy derék vitéz kérdezte nyájasan
A tiszt úr és miért vagy te itten ilyen magánoson.
Nevem Kurucz Mihály strázsát állanék
Hogy tiszt uramnak számmal nem vétenék.
De mondá a tiszt, hogy utam sebes vagyok
A főkovártélyon sok dolgom is vagyok
Engem csak átereszt kegyelmed úgy hiszem
Hisz én Ő felségének a levelét viszem.
Viszi vagy nem viszi az mindegy én nekem
De a poszton átmenni nem engedem
Nézett, nézett a tiszt, de én nem engedék
Helyemből egy topott sem mozdulék
Egyszer csak odajön egy csomó generális
Egy nagy sereg tiszt, megannyi stabalis
Körülfognak engem a tisztek nagy sorra
Ki elébb velem szólott körükbe rukkola.
Beszélgetet velük gondolom diákul
Mert én nem értettem egy betűt sem abból
Aztán oda jöve s monda: Kurucz Mihály
Mivelhogy jó vitéz és derék silbak volál

Nesze tedd el és egy arany tallért
 Nyomott a markomba amely hatszáz forintot ért.
 Ki volt a tiszt ki volt őfelsége maga,
 Meggyőzött engemet tüstént a tallérral
 Megdöbbsentem volna de ő azt mondta
 Ám hogy ilyen derék legyen minden közkatona.
 Mondám megtisztelem király Ő felségét
 Ne vesse meg Kurucz Mihály nagy kérését
 Csak addig állani itten a posztton
 Míg az ármádiának heráuszt kiáltok.
 Eztet megengedé, kiálték heráusztot
 Hogy Ő felségének a lova is megugrott.
 Lett aztán becsület a legénység előtt
 A felség megdicsért az egész front előtt
 Talán ha obsitért nem istáltam volna
 Én volnék az első kapitánya.
 De mármost itt vagyok a pár gráciából
 Eszem ételéből iszom a borából
 És igaz magyaros szívemből kívánom
 Éljen soká ha él vitéz kapitányom
 És még éljen tovább az ő felesége
 Éljen a vőlegény a menyasszony vele.

A menyasszony és más tánc közben a következő be rikkantásokat kiabálnak bele.

Táncszók („rikkantók”) menyasszonytánc közben

29.

Az én lábam úgy kijárja
 Mint a Fodor kabalája.

30.

Húzd rá cigány ne csak félig
 Ne csípd harapd el a végít.

31.

A házasság kaloda
 Ne tedd a lábadat oda.

32.

Úgy szeretlek, majd megeszlek
 Megbecsüllek ha elveszlek.

33.

Kiszáradt a füge fástól
 Megválnunk rózsám egymástól.

34.

Verjen meg az én teremtőm
 Nem valál igaz szeretőm.

35.

Adj egy csókot holdvilágon
Úgyse adsz a másvilágon.

36.

Fehér galamb gerlice
Enyém ez a kicsike.
Közel hezzám ne messze
Aki bánja nincs esze.

37.

Fényes csizma pantalló
Beléügrék egy nagy ló.

38.

Ángyomasszony szépasszony
Tedd a szegre hogy asszon.

39.

Vótam leány vagyok is
Adtam csókot adok is.

40.

Hajtsad hajtsad mindaddig
Míg a szoknya langallik.

41.

Én Istenem add nekem
Be igazán szeretem.

42.

Coki bocskor ne suttoj
Lázár Bözsi ne pattogj.

43.

Nem megyek én még haza
Mert a cigány jól húzza.

44.

Édes kicsi gerlicém
Holtig tied vagyok én.

45.

A leányka szóotalan
Tejes kása sóotalan.

46.

Nem kell nekem cicoma
Vigye el azt a csoma.

47.

Üssünk kócsönös cserét
Ha találnám az erét.

48.

Találnám egymásként
Tudom hogy látok nagy ként.

49.

Tudom kihez pártolál
De sokáig bíztattál
Mégis ugyan megcsaltál
Már e bizony nem talál.

50.

Szorítsátok csak jártatok
Most a java ne hagyjátok
A társad is jobban forog
Ha az inad nem hutyorog.

51.

Míg az erdön bikkfa terem
Szeretem én a kedvesem.
Vagy elnyerem vagy elvesztem
De ezt most én nem eresztem
A kalapom félre vágom
Kifogok én a világon.

52.

Húzd rá cigány hegedűs
Kürtön jártál mint a füst.

53.

Akármilyen szenes tőke
Szebb a barna mint a szőke.

54.

Erre fordítsd az arcodat
Én csókolom meg a szádat.

55.

Ha a lábam térdig váslik
Ez kell nekem nem a másik.

56.

Láss fel kincsem a hiúba
Mert kigyúl a kémény lyuka
De a vizet bé ne cseppentsd
Kormos lesz a kőre leppencs.

57.

Fehér cérna gyapot rost
Szeretőmhöz megyek most.

58.

Egy legény csak hezza nyúlt
S a kis leány elpirult.

59.

Csengő pengő sarkantyú
A pajtába nincs borjú.

60.

Arany pülös bokréta
A szuszékba nincs búza.

61.

Kurta lábú kisfiú
Járjad te is ujujjú.

62.

Kicsi kutya ne ugass
Hadd jöjjön a guszalyas.

63.

No kis legény iparkodj
A leányhoz ragaszkodj
Ez a kicsi szegellet
Megér sok száz ezeret.
Ez a leány sokat kér
Sem ösztövért se kövér
Sem fekete sem fehér.

64.

Azt mondtad hogy nincs szeretőd
Pedig én is tudok kettőt.

65.

Mért dümög az én játom
Szeretőjét táncoltatom.

66.

Édes húgom most ideje
Velem járni ne restellje.

67.

Ne sírj olyan keservesen
A gyűrűdet megkeresem.

68.

Uccu lábam ne hibázz
Hanem deszkás az a ház.

69.

Én Istenem ne hagyj el
Mert én se maradok el.

70.

Nekem olyan asszony kell
Ha beteg is kelljen fel.

71.

Kapud előtt mély árok
Többet hozzád nem járok.

72.

Piros rózsa bisziok
A leányok ó be jók.
Édes a szád mint a méz
Pereg nyelved mint a réz.

73.

Édes kincsem Kalára
Ne néz olyan halálra.

74.

Három bárány két mióra
Mégsem adnak túróta rea.

75.

A gyűrűmet hova tetted
Talán bizony elvesztetted.

76.

Ezt a leányt elkísérem
Mához egy hét meg is kérem.

77.

A menyecske jámbor fecske
Nem rüg nem dőf mint a kecske.

78.

Nincsen nekem semmi bajom
Lesz szalonnám tejem vajom.

79.

Fönn az ernyőn nincsen kas
Mind elrúgta a kakas.

80.

Más legény volt szeretőmnél
Fáj a szívem könnyökömnél.

81.

Édes volt a anyám teje
Keserű a profunt bele.

82.

Nem megyek én tihozzátok
Sótalan a puliszkátok.

83.

Szeretem én a babámat
De még jobban a hazámat.

84.

Szót a táncnak legények
Én is nektek segíték.

85.

Szentléleki szegelet
Feltúrták az egerek.

86.

Ide lábam ne tova
Ne menj oláh faluba.

87.

Jaj Istenem ezt a vént
Hadd öleljem meg szegényt.

88.

Adjon kicsi tágasságot
Hadd csináljak bolondságot.

89.

Ne néz rózsám a szemembe
Meghalok szégyenletembe.

90.

Ez az enyém ezt nem hagyom
Aki kéri megalkuszom.

91.

Szállj, szállj rigó a kertemből
Ne pusztíts ki mindenemből.

92.

János bának nincs itt helye
Mert igen nagy a gégéje
Most is csinált egy nagy trábát
Kirántotta a goc lábát.

93.

Adjon Isten kevés kárt
Szíved szerint való párt.

94.

Félre bokor mindenkor
Kiváltképpen ilyenkor.

95.

Ó be ügyes ó be jó
Éppen kedvemre való.

96.

Én Istenem adj estét
Hadd virradjon meg esmét.
Mert ha meg nem virradna
Szívem ketté hasadna.

97.

Kicsi nekem ez a csűr
Kirepülök mint a fűrj.

98.

Ó te kicsi kontyatlan
Mért vagy olyan csintalan.

99.

Tágasságot nekünk is
Ha kicsinyek vagyunk is.

100.

Háromszéken Gelencén
Nekem is van egy récém.

101.

Ereszd el a hajamat
Fogd meg a kalapomat.

102.

Hacsak szívből szeretnél
Jaj be nagyot vétenél
Engemet eltemetnél.

103.

Komámasszony kopasztó
Sógorasszony sótartó.

104.

Hacsak így van hacsak így
A leánynak kicsit higgy.

105.

Ne haragudj ne ne ne
Me pogácsa me me me.

106.

Kürtöskalács lapótya
Lángoljon a rokolya.

107.

Sárga murek vörös répa
Szökjünk mint a kecske béka.

108.

Uppá uppá fél tekenő
Férjhez ment a szemétmerő.

109.

Mondd meg nekem Fürge Ferenc
Eccerre hány leányt szeretsz.
Hogy megmondjam nem tehetem
Nem szólhatok beszélhetem.

110.

Teremtette kis barnája
Be sok csókot hinték rája
Kit káromra kit hasznomra
Kit más ember bosszújára.

111.

Hadd menjen el hadd el ne hadd
Ne ingaggyjon az inad
Rúgd ki ne hagyj magadat
Forgasd, forgasd párodát.

112.

Tán azt hiszed te virág
Belőled áll a világ.

113.

Hámba fogták a csikót
El is rúgott egy patkót.

114.

Járd ki lábam járd ki most
Nem parancsol senki most.
Halló lábam kanyarodj
Horgas inam le ne rogyj.

115.

Nosza rajta legények
Én is nektek segíték.

116.

Rezes villa veres kés
Jössz te kincsem táncolj még.

117.

A sarkantyúm taréja
Szegefőből van kirakva.
Ha a lábam meglátja
Rózsával fut utána.

118.

Van itt kihez fogantozzam
Máshoz miért ragaszkodjam.

119.

Nem tűrök több bosszúságot
Tovább rúgom a világot.

120.

Ha nem hiszed hogy szeretlek
Holnapután megkérhetlek.
Késő immár édes bátyám
Másnak igért édesanyám.

121.

Házasodjál ne válogass
Ne okoskodj ne halogass.
Már bíz én nem hallogatok
Társat veszek miként kapok.

122.

Egyik lábam keresztúri
A másik meg szentléleki.

123.

Az én szívem jaj hogy dobog
Hogy én milyen leányt fogok.

124.

Kérlek rózsám igen szépen
Ne felejts el bár a héten.

125.

Uccu kicsi lóg a csicsi
Nekünk is kell egy-egy kicsi.

126.

Esik eső hull a dara
Ázik a szép leány fara
Ahol ázik ott takarja
Ahol viszket ott vakarja.

127.

Járad fickó járad frissen
Aló frissen mint a pislén.

128.

Hocscsem veled táncolnék
Inkább tőkét bütülnék.

129.

Piros csizma fejelés
Jaj de furcsa teremtés.

130.

Nem kell nekem iskola
Dőljön bé az oldala.

131.

Most van kedvem majd nem lesz
Feleségem otthon lesz.

132.

Kicsi csupor hamar forr
A vénasszony puskapor.

133.

Akinek most kedve nincs
Annak egy csepp esze sincs.

134.

Ide lábam ne tova
Hátra van még a java.

135.

Üresen áll a véka
Mit szökdösöl te béka.

136.

Az ujjamon a köröm
A rózsámon az öröm.

137.

Adj egy csókot te Kati
Az Isten megfizeti.

138.

Úgy szeretem a barnát
Mint a borízú almát.
Úgy szeretem a szőkét
Mint a szőlőszemecskét.

139.

Messze innen Eperjes
Az én szívem keserves.

140.

Éget ingem a szemed
Rólam mégis el ne vedd.

141.

Édes rózsám alhatnám
Árnyékkodba nyughatnám.

142.

Ide rózsám ha szeretsz
Ha nem szeretsz elmehetsz.

143.

Tizenhárom récetójás
Enyém vagy te kis rokolyás.

144.

Szöktesd fordítsd hamarjába
Repüljön a rokolyája.

145.

Aprón vágott petrezselyem
A vénasszony veszedelem.

146.

Boldogasszony aranylapi
Hozzád megyek rózsám lakni.

Ha oda nem megyek lakni
Száradjon meg az a lapi.

147.

Felsütött a holdvilág
Gyere hozzám gyöngyvirág.

148.

Eltart engem a napszám
Van jó sarlóm jó kaszám
Esszevágom magamat
S kidobom az ablakon.

149.

Cukros szegfű havadi
Szeret engem valaki
De ne kérjje akárki
Titkos az a valaki.

150.

Házasodik a katlan
Viszi a sok mosatlant.

151.

Csak egyszer láttam csodát
Vénasszony borjúfogát.

152.

Tedd a szegre a zekét
Forgasd meg a menyecskét.

153.

Egyszer jártam nálatok
Van szép vetett ágyatok.

154.

Mennyi asszony mennyi lány
Mennyi vagyon maradt rám.

155.

Kis-Küküllő, Nagy-Küküllő
Úgy forog mint a penető.

156.

Nem kell nekem senki baja
Bár még az enyém se volna.

157.

Leánya van a molnárnak
Most örölni többen járnak.

158.

Ha kietek megengednék
Kettőt hármat billentenék.

159.

Uccu neki ne hagyj magad
Míg az ördög el nem ragad.

160.

Malomfalva Szentlélek
Böjtös cibrével élek.

161.

Egyenes vagy mint a nád
Hezzám szabott volt apád.

162.

Édes kicsi kerekem
Fordulj egyet előttem.

163.

Nem kérek én egyebet
Csak egy darab kenyeret.

164.

Kicsi leány bújába
Belébújt a burjánba.

165.

Ha úgy tudnál szitálni
Mint a farod riszálni
Többet érnél anyádnál
Annál a vén kofánál.

166.

Ide néz te katonára
Ne a na'nnyád kontyára.

167.

Elesett a tyúk a jégen
Majd felkel a jövő héten.

168.

Káka termő Kőrös patak
Hidd meg rózsám hogy elhagylak.

169.

Gyönyörű kicsi virágom
Ne irigyeld boldogságom
Mert boldog csak addig vagyok
Ameddig hezzád járhatok.

170.

Fogd sza meg forgasd meg
Téritgesd meg s hordozd meg.

171.

Nem kell nekem ez a világ
Csak légy enyém te szép virág.

172.

Van szeretóm szőke leány
Nem piros de nem halovány.

173.

Sárga murok petrezselyem
Az anyósom veszedelem
Akinek anyósa nincsen
Az a mennybe ne tekintsen

174.

Akinek anyósa vagyon
Ne keseredjék el nagyon.
Tulipán közt csombor virág
Kacag is rajta a világ

Hóta után pokolba jut
Ott majd neki is anyós jut.
Hóta után a mennybe jut
S az anyós is mind pokolba jut.

175.

Bárcsak ez az éccaka
Szent György napig tartana.

176.

Kicsi nekem ez a ház
Kinyomom az oldalát.

177.

Félre tőlem búbánat
Búzáat vágok nem nádat.

178.

Kutyafikom a ráncát
Nem szeretem a táncát.

179.

Ne nézd hogy én vén vagyok
Mert azért ifjú vagyok.

180.

Kidőlt a klanétás is
Szundákol a kontrás is.

181.

Mit csináltál Juliska
Sótalan a puliszka.

182.

Szegény legény mire jutsz
Mikor bába után futsz.

183.

Hol a ruha karimér
Nincs az asztalba kenyér.

184.

Háromágú vasvilla
Kétlábon jár a liba.

185.

Hó te Gyurka hó te hó
Ne szökjél úgy mint a ló
Ha úgy szököl mint a ló
Nem vagy közébünk való.

186.

Ecet torma foghagyma
Ez a leány jó forma.

187.

Sok a dolog mind szorgos
Sok a gyermek mind rongyos.
Mind azt mondja kenyér kell
Egész nap így telik el.

188.

Kicsi járom kis ökör
Most fogták bé először
Még ma mindent összetör.

189.

Húzd rá cigány disznót adok
Nem túrja föl az udvarod.

190.

Ifjak vagyunk nem tehetjük
Hogy a leányt ne szeressük.

191.

Nincs olyan fa mint a bikkfa
Abból lesz a véka kupa.

192.

Az én szemem olyan kerek
Ahányat lát annyit szeret.

193.

Tedd ide tedd oda
Fordulj tíz is sarokra.

194.

Néz ide néz oda
Úgy sincs köztünk ostoba.

195.

Édes kicsi karcsú bogom
Derekadat el-el fogom.

196.

A szívemnek nagy a búja
Te légy rózsám uruslója
Odavan a szabadságom
Elárultam a vásáron.

197.

Haj de nagy a Mikó feje
De kicsi az agyveleje
Mind hátul van az eleje.

198.

Úgy megvagyok keseredve
Mint a jó hús tekeredve.

199.

Sárga csizma vörös nadrág
S az úgy szép ha nem igen tág.

200.

Ihajja tyuhajja
Libeg lobog a haja.

201.

Ujujujujuju
a nadrágom kétágú.

202.

Hajjahaj hajjahaj
nincsen itt most semmi baj.

203.

Hopp Sári sarokra
Fogd derékon marokra.

204.

Aki huszárt nem szeret
Mennyországba nem mehet
Oda is csak az mehet bé
Akit a huszár ereszt bé.

205.

Ujujujujuju
megdöglött a sánta juh
Nem kell neki több sarjú.

206.

Húzzad cigány hegedűd
Mert a kezed nem ezüst
Se nem ezüst se nem réz
Csak egy hitvány cigánykéz.
Húzd ki végig szegénynek
A vidéki legénynek.
Ne én lábam ne hibázz
Ha nem deszkás is ez a ház.

207.

Törött tiló szakadék
Veled essze akadék.

208.

Hatos borda hetes nyüst
Lelkem párom meg ne üss.

209.

Falu végén boldog Isten
Ebből több eresztés nincsen.

210.

Be fekete a szeme
Az tesz be a gödörbe.

211.

Táncoltatom Mariskát
Ad az anyja pálinkát.

212.

Szárzáfából kapanyél
Szép a kislány ha kövér.

213.

Nagyajtai szitakéreg
Ne ugrándozz mint a féreg.

214.

Tejet ettem s puliszkát
Attól nőttem ekkorát.

Beköltözés az új házba

A menyasszony az elmenőknek föl csomagol kevés tésztát és tortát minden fajtából. A vendégek eloslása után a fiatalasszony kitararít mindent, hogy tudják elhozni a perefernumot. Harmadnap vagy azután szekereket hívnak, földíszítik, és a szekérre felrakják a vetett ágyakat, szekrényeket, ládákat, mindent úgy, hogy mindenki lássa; fel ül a szekérre a násznagyasszony, a muzsikások, és elindulnak az utcán a ház felé, közben az úton találtakat megkínálják. Berendezik a szobákat, ezzel vége.

[A KERESZTELÉS SZOKÁSAI]

A házasság után a fiatal gazda és a fiatal asszony a régi legény és leány cimboráival tovább tartja a kapcsolatot. Sokat járnak össze, és beszélgetéseik közepette már komának is hívják egymást, éppen azt várják egymástól, hogy meghívják komának. A koma és a komaasszony meg is ígéri, hogy meg fogja keresztelni az ifjút.

Mikor elérkezik a gyermek születésének ideje, a keresztanya meglátogatja a betegágyban fekvő édesanyját. Ez régi szokás is, és vallási alapja is van, mert a Boldogságos Szűz Máriát is meglátogatta Szent Erzsébet. Viszen a betegnek ebédet: levest bordáslaskával, húst, tyúksültet, madártejet, tésztát, bort, megnézi az újszülöttet, és azt mondja, ez éppen olyan, mint az apja. Még sokan meglátogatják. A komaasszony többször ellátogat a kicsinyhez. A hatodik hétben megkeresztelik. Mikor megállapodnak a gyerek nevében, akkor kítűzik a keresztelő napját. A keresztanya bevásárol a gyerek részére: két szál gyertyát, két méter fehér vásznat (kolozsnának, ruhácskákat, paplankát, dunnát, csepszet, sapkát.)

Mindig vasárnap reggel, a kismise után keresztel a pap. Aznap a keresztanya már kora reggel elmegy, hogy segítsen a gyermek felöltöztesénél. Mikor már az idő ott áll, elindulnak a templomba. Itt a pap tiszta vizet önt a keresztelendő fejére, miközben a következő szavakat mondja: Én téged megkeresztellek (név) az Atyának, a Fiúnak és a Szentlélek Istennek a nevében. Szép Imádságot és a Hiszekegyet mondja el a keresztanya a gyermek helyett a pappal együtt.

A keresztelés befejeztével a keresztanya megkerüli égő gyertyával az oltárt. Egyik gyertyát a templom javára ajánlja, a másikat hazaviszik. Mikor hazaérkeznek, a következő szavakkal lépnek be: „Pogányt vittünk, keresztényt hozunk.” Nagy örömök közt bemutatja az apjának és az anyának a gyereket. Nemsokára siet haza a keresztanya készülődni estére. Ő állítja össze a vacsorát. Mindent odavisz, és ottan készítenek a megkeresztelt házánál. Este összeülnek, és az első poharat a megkeresztelt egészségére ürítik. Azután vacsoráznak, és jó lakomát csapnak reggelig. Nagy gonddal és szeretettel nevelik, és jóra intik mindig a keresztgyermeküket. Sok ajándékot vesznek azután is neki, s ha nőül vagy férjhez megy, akkor még a násznagyságot is vállalják.

NÉVNAP

Névnapon a komák, testvérek, rokonok gyűlnek össze. Sok és nagy készüllettel mennek, visznek magukkal tésztát, bort, kürtöskalácsot, a tyúkot már élve elküldik. A névnapos háznál főznek. Töltött káposztát, levest, sültet, tésztákat, pálinkát és bort. Szép köszöntőket mondanak koccintás közben, Isten nevét emlegetve. Énekelnek: „Csillag ragyog, hajnal hasad, kelj fel N, hogy lássalak. Kelj fel ágyadból, serkenj fel ál-

modból, mert tehozzád jöttünk” stb. Felköszöntik a keresztfiai és mások, megéneklük. Reggelig vagy délig jó mulatságot csapnak. Így az édesapára és édesanyjára, keresztapára, nagyanyjára és nagyapára is külön köszöntőt mondanak a gyerekek.

Névnapi köszöntők

215.

[Névnapi köszöntő az apának]

Hogy az élet sok viharja
El nem sodor minket,
Azért van, mert kézben tartod
Gyenge kezeinket.
Hogy a számos útvesszőben
Nem téved el léptünk,
Azért van, mert te ügyeled
Mindig merre lépünk.
Szereteted sugarától
Világos az éjszakánk,
Te vigasztalsz olyankor
Ha, szomorúság tör reánk..
Jóságod és szereteted
A legrágább kincsünk,
Elédbe ma szíveinket
S virágokat hintünk.
Szereteted illatárja,
Lengje be az életed,
Hogy még sokszor kívánhassunk
Boldog Névnapot Neked.

216.

[Névnapi köszöntő az anyának]

Névnapodon, Édesanyánk,
Ünnepel a lelkünk,
Ünnepel a fényes Nap is,
Kivirul a kertünk,
Pedig a Nap melegében
Nincs is annyi szeretet
Amennyivel te melengetsz,
Édesanyám bennünket.

Kis családunk fénylő napja,
Vigyázol ránk féltve,
Áldjon meg a jó Isten
Százézerszer érte.
Sugározd csak továbbra is
Éltünk boldogságát,
Sose érzük szereteted
Nap lenyugovását.

217.

[Névnapi köszöntő a nagyszülőknek]

Nagyapónak

Napsugaras ma a világ,
Sugaras a szívem is,
A legszebben nyíló virág
Nyílik a szívemben is,
Mai kedves ünnepünkre
Ezt hoztam el teneked,
Mert szívemben nyíló virág
Az őszinte szeretet.
Kérem Istent, hogy még sokszor
Ünnepeljük e napot,
Egészségben, boldogságban,
Sose ismerj bánatot.
Szálljon áldás homlokodra,
Minden napod legyen jó,
Szeress engem mindig, mint én
Téged édes Nagyapó.

218.

Nagyanyónak

Ünnep van ma a szívünkben,
A szavunk is ünnepel,
Neved napján Nagyanyókánk,
Hálás imánk szárnyra kel,
Mert annyira szeretsz minket,
Adjon Isten ezer jót,
Boldogságban köszönthessük
Még sok évig nagyanyót.

219.**Rokonoknak, keresztszülőknek**

Kivirágzott a szívemnek piros rózsafája,
 Víg örömnnek kis madara fészket rakott rája.
 Csengő-zengő víg dalának sehol párja nincsen,
 Keresztanyám neved napján áldjon meg az Isten.

220.**Tanító bácsinak**

Névnapodra azt kívánjuk
 Hálás szívvel néked,
 Áldja meg az Isten,
 Minden egyes lépted.
 Utaidra öröm s jókedv
 Szivárványuk hintsék,
 S áraszd tovább is ránk
 Szereteted kincsét.

A jó Isten adjon békés,
 Boldog esztendőket,
 Egészséggel úzzön,
 Szürke gondfelhőket.
 Napsugaras életednek
 Sokáig örüljünk,
 És e napon igen sokszor
 Víg ünnepet üljünk.

221.**Tanító néninek**

Csillag szállt az égről
 Homlokodra szállt,
 Csillagfényvel mutatod meg
 Nekünk a világot,
 De csillag a fényét,
 Égő naptól kapja,
 Ránk is ragyog szereteted,
 Életadó napja.

Neved szép ünnepén
 Áldjon meg az Isten
 S mi jót velünk tettél, reád,
 Ezerannyit hintsen.
 Áldjon meg az Isten,
 Békés Boldogsággal,
 Hozzád szívből ragaszkodó,
 Sok-sok tanítvánnyal.